

Hrad Pernštejn

Kraj: Jihomoravský

Okres: Brno-venkov

GPS souřadnice: 49.450914N, 16.318251E

Adresa URL: www.hrad-pernstejn.eu

Monumentální hrad Pernštejn stojí pyšně na vrcholu zalesněného kopce nad údolím Nedvědičky v malebné krajině Českomoravské vrchoviny. Pernštejn je králem moravských hradů, jedna z největších a nejlépe dochovaných goticko-renesančních pevnostních staveb v Evropě, rodové sídlo významného a velmi bohatého rodu Pernštejnů. Původní jednoduchá dispozice hradu se ztrácí ve spleti pozdějších přestaveb. V roce 1995 byl prohlášen národní kulturní památkou.

Hrad založili páni z Medlova (Pernštejnové) mezi lety 1270 a 1285. Nejstarší jádro hradu zaujalo vrchol protáhlého skalního útesu, jehož obvod vymezila plášťová zeď, za kterou byla zasunuta válcová věž s břitem, dnes zvaná Barborka. Třípodlažní palác byl situován v jižním cípu dispozice a vstup byl na jižní straně.

V 1. polovině 14. století byl v severovýchodním koutu jádra vybudován věžovitý druhý palác a kolem jádra vznikla vnější hradba, vymezující vnitřní (třetí) předhradí. V 1. čtvrtině 15. století za Viléma (I.)

z Pernštejna začala výstavba „pláště“, tedy budov obklopujících hradbu a budovy jádra z vnější strany.

Vnější hradba v severozápadním cípu, kudy vedl jediný přístup do vnitřního hradu, byla zesílena hranolovou „věží čtyř ročních období“ s hladomornou a zbrojnicí a severovýchodní cíp dispozice zajistila „hodinová věž“ s břitem.

Za husitských válek a v době vlády Jiřího z Poděbrad byl Pernštejn oporou husitství. Před rokem 1460 byl postižen velkým požárem, pak probíhala rozsáhlá pozdně gotická stavební činnost Jana (I.) z Pernštejna. Kolem poloviny 15. století byla obestavěna severní strana jádra vnitřního hradu a zčásti i západní strany, často s užitím arkýřů. Východně vně jádra, nad průjezdem Černé brány, byl postaven nový palác. Koncem 15. století byla zvýšena věž čtyř ročních období a vybavena arkýři, které se staly charakteristickým prvkem celé pozdně gotické etapy vývoje hradu. Od druhého desetiletí 16. století do roku 1522 byl v patře starého paláce zřízen Rytířský sál, přístupný mohutným

Přijímacím sálem, a v přízemí vstupní hala, kterou pernštejnští stavitelé zaklenuli pozoruhodnou sklípkovou klenbou. V polovině 16. století bylo budováno čtvrté patro vnitřního hradu, které však již nebylo dokončeno. Tím vývoj hradu v podstatě skončil, jeho podoba je tedy převážně pozdně gotická.

Roku 1596 Jan z Pernštejna hrad prodal. Řada prostor si zachovala gotickou, pozdně gotickou či renesanční podobu. Stěny některých místností byly v polovině 16. století pokryty nápisy a rudkovými kresbami s citáty z bible či antické literatury, různými záznamy nebo žertovnými a neslušnými poznámkami v češtině, němčině i latině. Později již byly prováděny jen dílčí úpravy, například po neúspěšném švédském obléhání z roku 1645. Roku 1655 byl Pernštejn prohlášen moravskou zemskou pevností.

Na počátku 18. století vytvořil Giacomo Corbellini štukovou dekoraci staré křížové klenby Rytířského sálu, do níž jsou vsazena plátna s motivy krajin, vedutami a portréty. V téže době vznikla nová kaple, kterou vymaloval František Řehoř Eckstein výjevy ze života proroka Eliáše. Rokoková výzdoba s ornamenty, vedutami a galantními scénami doplnila ve 2. polovině 18. století interiér renesanční ložnice s

dochovanými původními kachlovými kamny. Od Stockhammerů získali v roce 1798 hrad Schröfflové z Mannsbergu, kteří dali na počátku 19. století snést některé ochozy a vybudovali nové střechy, které nahradily dosavadní strmé krovy s ochozy.

Část majetku pak přešla jako majetkový podíl Josefiny Schröfflové na Mitrovské roku 1818 při sňatku s Vilémem Mitrovským, který zbývající podíl dokoupil až v roce 1828. V 19. století byla gotická Sín spiklenců ve druhém patře hranolové věže vyzdobena erby a romantickým nábytkem. Mitrovští vytvořili na hradě bohatou knihovnu, do které zakoupili fondy ze zrušených klášterů, a sbírku rytin a kreseb. Po požáru z roku 1886 byla upravena věž čtyř ročních období.

V roce 2005 vyhořela sýpka (depozitář) na třetím nádvoří, která byla do roku 2009 rekonstruována.

Pernštejn postavený s použitím bílého nedvědicového mramoru patří mezi nejlépe dochované hrady v České republice.

Prohlídkové okruhy

Od gotiky do 20. století (základní okruh)

Zkrácený okruh (základní okruh)

Ztratila se bílá paní

Hradní nádvoří

Hrad a poslední soukromí majitelé Mittrowští

Stavebně historický vývoj hradu

Informace o návštěvní době zde.

Ceny vstupného zde.

Zdroj textu: www.npu.cz – Národní památkový ústav

